

Liikenne- ja viestintävirasto

Liikenne- ja viestintäministeriön tilinpäätöskannanotto Liikenne- ja viestintäviraston vuoden 2020 tilinpäätöksestä

Liikenne- ja viestintäministeriö antaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) mukaisen perustellun kannanottonsa Liikenne- ja viestintäviraston vuoden 2020 tilinpäätöksestä.

Kannanotto on käsitelty ministeriön johtoryhmissä.

Yleistä

Tilinpäätöslaskelmat ja liitteet sekä tilinpäätösanalyysi on laadittu säännösten mukaisesti. Virasto on riittävästi raportoinut ja analysoinut tavoitteiden toteutumista. Toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

Talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

Taseen käyttöomaisuuden tarkastuksen yhteydessä havaittiin, että Liikenne- ja viestintävirasto on kirjannut joulukuussa 2020 keskeneräisistä aineettomista käyttöomaisuushankinnoista valmiisiin itse valmistettuihin ja teetettyihin tietojärjestelmiin sähköisen asiointin alustan kehittämishankkeen (Digi2019) 2,7 miljoonaa euroa. Tarkastuksessa saadun tiedon mukaan hankkeen toteutus on valmis, mutta käyttöönottolupaa ei ole ehditty vielä käsittelemään ja hyväksymään hankkeen ohjausryhmässä dokumentoidusti.

Tarkastuksessa havaittiin yksittäisiä lukuvirheitä talousarvion toteumalaskelman summariveillä.

Arvio tuloksellisuudesta, sen kehityksestä ja asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Vuodelle 2020 virastolle oli tulossopimuksessa asetettu yhteensä 7 tulostavoitetta, joiden toteutumista mitattiin kaikkiaan 13 mittarin ja niitä koskevan 20 tavoitetaso avulla. Virasto saavutti pääosan tavoitetasoista ja tältä osin suoriutui vuodesta varsin hyvin. Tavoitetasoista 16 toteutui kokonaan ja neljä tavoitetasoa toteutui osittain.

Virasto on toimintakertomuksessa selostanut ja analysoinut tavoitetasojen toteumia. Osittain toteutuneiden tavoitetasojen taustatekijät liittyvät viraston taloudelliseen tilanteeseen ja siihen, että virasto ei tämän takia pystynyt kasvattamaan tarvittavaa osaamista ennakoidusti ja toimenpiteet käynnistyivät suunniteltua hitaammin. Myös Koronaviikun vaatima työpanos ja koronatilanteen vaikutukset fyysisten tietoturvatarkastusten toteuttamiseen olivat asianomaisten tavoitetasojen poikkeamisen syynä. Tavoitetasojen poikkeamat on käyty viraston kanssa läpi tavoitteiden etenemisen seurannan yhteydessä.

Tulosopimuksen liitteenä on viraston perustoimintaan liittyviä tavoitteellisia tunnuslukuja, jotka eivät ole varsinaisia tulostavoitteita vaan niitä seurataan osana tulosohejausta. Tunnusluvut ovat kehittyneet pääosin suunnitellusti. Lupien määräajassa myöntämiseen liittyvää 90 %:n tavoitetta virasto ei saavuttanut, koska tieliikenteen lupien käsittelyajat pidentyivät. Tämä johtui viraston mukaan henkilölupalajien määrän merkittävästä kasvusta ja henkilöresurssien niukkuudesta. Raideliikenteen, ilmailun, merenkulun sekä viestinnän lupien osalta kyseinen tavoite saavutettiin.

Viraston henkilötyövuosimäärä oli 963 (919). Henkilöstön työtyytyväisyys on VMBaro-kyselyn perusteella 3,57 (3,63). Johtajuus-, innovointikyvykkyys- ja työyhteisöindeksien tavoitetasot saavutettiin johtajuusindeksiä lukuun ottamatta, jonka tulos oli 3,4 (tavoitetaso 3,7).

Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Virasto on riittävästi raportoinut ja analysoinut tavoitteiden toteutumista.

Tarkastuksen perusteella voidaan todeta, että esitetyt taloudellisuutta kuvaavat tiedot ovat olennaisilta osin oikeita ja riittäviä. Liikenne- ja viestintävirasto on esittänyt kustannusvastaavuuslaskelmat maksuperustelain mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista ja muista suoritteista sekä erillislain mukaisesta maksullisesta toiminnasta.

Valtiokonttorin määräyksen (VK 529/03/2010) mukaan maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma tulee perustua käytössä olevaan toteutuneen työajan seurantaan. Liikenne- ja viestintävirastossa työaika kohdennetaan oletusseurantakohteille työntekijän sopimuksen perusteella ja työajan toteutumista arvioidaan kolme kertaa vuodessa. Tarkastuksessa saadun tiedon mukaan toteutumien arviointia tehtiin vuonna 2020 kuitenkin vain kaksi kertaa, joista kumpikin toteutettiin alkuvuoden aikana, ja loppuvuodelle suunniteltu kolmas tarkistuskierros peruuntui virastossa alkaneiden yhteistoimintaneuvotteluiden takia. Täten voidaan todeta, että Liikenne- ja viestintävirastossa ei ole vuoden 2020 jälkimmäisen vuosipuoliskon osalta ollut toimivaa kontrollia työajan oletuskohdennusten asianmukaisuuden varmistamiseksi.

Viraston perustoimintaa kuvaavat seurattavat mittarit eivät edellytä lisätarkastelua tai aiheuta toimenpiteitä. VMBaro-kyselyn johtajuusindeksin tavoitetaso on viime vuoden tapaan edelleen selkeästi alle tavoitetason. Ministeriö edellyttää, että virasto ryhtyy toimenpiteisiin tilanteen parantamiseksi.

Tilinpäätöslaskelmat on laadittu säännösten mukaisesti ja liitetiedot on esitetty talousarvioasetuksen ja valtiovarainministeriön määräyksen edellyttämällä tavalla. Tilinpäätösanalyysi on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen mukaisesti.

Toimenpiteet, joihin viraston on tarpeen ryhtyä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Liikenne- ja viestintävirasto on ryhdyttävä toimenpiteisiin, jotta henkilöstön työajankohdennukset vastaavat toteutunutta työaikaa ja projekteihin kohdennettu työaika kohdentuu riittävällä tarkkuudella. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus raportoidaan valtion talousarviossa, jolloin laskelmien tulee perustua todellisiin toteutuneisiin kustannuksiin.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee huolehtia siitä, että hankkeiden valmistuminen käsitellään ohjausryhmässä ajallaan dokumentoidusti, jotta niiden ajankohdasta ja hallinnollisesta käsittelystä on mahdollista varmentua jälkikäteen.

Ministeriö painottaa, että Liikenne- ja viestintäviraston on kustannusten nousun torjumiseksi jatkuvasti selvitettävä ja tarkasteltava mahdollisia säästö- ja tehostamistoimenpiteitä.

Virasto käynnisti joulukuussa lähes koko henkilöstöä koskevat yhteistointaneuvottelut taloustilanteen tasapainottamiseksi ja tulevaisuuden tarpeisiin vastaamiseksi. Ministeriö edellyttää, että virasto toteuttaa suunnitellut toimenpiteet hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen.

Virasto on laatinut LVM:n tilaaman virastouudistuksen arviointiraportin suositusten perusteella toimenpidesuunnitelman. Sen etenemisestä keskustellaan jatkossa ohjauksen eri foorumeiden yhteydessä.

Tuloksellisuuden parantamisessa korostuu hallinnonalan yhteistyö ja yhteinen tekeminen.

Liikenne- ja viestintäministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Hallinnonalan konserniyhtenäisyyttä tukevaa ohjausmallia ja siihen liittyviä prosesseja sujuvoitetaan.

Hallinnonalan budjetoinnin ennakointia lisätään tulevien määrärahatarpeiden arvioimiseksi ja niihin varautumiseksi.

Tulosohjauksen strategisuutta lisätään edelleen hallinnonalan toiminnan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi.

Timo Harakka
liikenne- ja viestintäministeri

Minna Kivimäki
kansliapäällikkö

Tiedoksi

Liikenne- ja viestintäministeriön osastot
Valtiovarainministeriö
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori